

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos-uteza (Máriaffy-ház),

a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona.	Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona.	Egy óra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:**Kolozsvárt, Deák Ferencz-uteza 33.**

Egy négyszög ccentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.**Hivatalos közlemények sora 5 korona.**

Nyilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő

Iparos és kereskedő.

Kolozsvár, szept. 16.

Debreczenben most avatták fel az ipar és kereskedelmi kamara új székházát. Ez a felavatási ünnep fényesen hirdette, hogy az ipar és kereskedelem megbecsülése, szakszerű művelése hazánkban is mind nagyobb tért hódít s végre is fényes czáfolata annak, hogy a magyar nem való iparosnak és kereskedőnek.

Dehogy nem! Csak meg kell adni arra az alkalmat. Meg kell teremteni a kedvező viszonyokat. Az bizonyos, hogy a jelenlegi viszonyok hazánkban nem nagyon csábítók az iparos és kereskedelmi pályákra egyszerűen azért, mert a magyar ipar és kereskedelem teljesen alárendelt szerepet játszik.

Allamjogi viszonyunk olyan, hogy a saját ügyeinkkel sem rendelkezhetünk szabadon. Ausztria éber szemekkel őrködik azon, nehogy iparunk és kereskedelmünk úgy fejlődjék valamely téren, a mi által esetleg az ő ipari vagy kereskedelmi érdeke szenvedne. A kiegyezési törvények, a vámtarifa mindig úgy van alkotva, hogy csak az osztrák iparnak és kereskedelemnek kedvezzen, a magyar ipart és kereskedelmet pedig a lehető legnagyobb mértékben elnyomja és károsítja.

Ilyen körülmények, ilyen viszonyok természetesen nem alkalmasak arra, hogy a magyar ipar és kereskedelem felvirágozzék. Ellenben arra való, hogy az osztrák érdekekben csak tengődjék.

A kik fölületesen gondolkodnak, azok szokták mondani, hogy a magyar nem realis nemzet. Nem való iparosnak, kereskedőnek. De csak vizsgálódjunk mélyebben, mert könnyű lesz rájönni, hogy iparunk és kereskedelmünk nagymérvű hanyatlását a közügyes rendszer ápolja és segíti elő. Nem a magyar szorgalmában és szellemében. hanem az osztrák önzésben és ravaszságban rejlik a hiba.

Irányadó körök is tudják ezt. de a mi folyton alkudozó és aggodó hyperloyalis politikánk irtózik az önálló, a független cselekvéstől. A kormányaink a miként politikai téren nem merik az önállóság legeskevényebb jelét sem mutatni — azonképpen pipotyák és gyávák közgazdasági, ipari és kereskedelmi kérdésekben is. Így az osztrák könnyű szerrel hág a nyakunkra, kizsákmányol, versenyt csinál és megfojtja vergődő iprunkat és kereskedelmünket.

Az ipar és kereskedelemnek Debreczenben lefolyt országos ünnepén is kifejezést nyert az önálló vámtérület eszméje. Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter ur azonban csak sejtette, hogy igazuk van azoknak, a kik, a gazdasági önállóságra törekednek.

Azt hangsúlyozta csupán, hogy Debreczen, a legmagyarabb város fényes tényrel czáfolta rá arra a téves hiedelemre, hogy a magyar nem való iparosnak és kereskedőnek. Hiszen ime Debreczennek a legtögyökerebb magyar városnak utczái a czéhektől nyertek elnevezést fényes bizonyítékául annak, hogy ott hajdan szebb élet volt.

Csak ezt a szép életet, — illetőleg a szépen fejlődésnek indult ipart megölte a közös vámtérület, — megölte az Ausztriának való folytonos kedvezés. Ez ellen kell tenni végrevalahára, Meg kell adni az iparnak is a kereskedelemnek a kedvező viszonyokat és nem szabad az osztrák parancs szerint hajolni, akkor aztán a magyar emberből is jó iparos és jó kereskedő válik.

Erre pedig felette nagy és sürgős szükség van. Mert hiszen azt a miniszter ur is hangsúlyozta, hogy bár legnagyobb érték az országban a föld, de ez a nagy világvágyban csak úgy boldogulhat, ha az ipar és kereskedelem támogatja. Csakhogy a mi iparunk és kereskedelmünk olyan gyöngye, olyan erőteljes, hogy első sorban neki magának kell a támogatás és ha egyszer erősebb lesz, bizonyára készséggel siet, a föld támogatására és így körülte állhatjuk csak meg helyünket a világvágyban.

Erős, gazdag iparos és kereskedő osztály legnagyobb erőssége és támasza lehet ez országnak. De ezt kiegyezési alkudozásokkal elérni nem lehet. Ehez erős, hazafias kormány vasakarata szükséges, a mely jogos igényünkre, igazainkra hivatkozva mindenképp megvédi érdekeinket és ezáltal módot nyújt az anyagi izmosodásra. Addig azonban míg Ausztria kénye-kedvétől függünk; a míg az osztrák akarat szabja meg gazdasági politikánk irányát: beszélhetünk akár-mennyit. Ünnepelhetjük az ipar és kereskedelmi kamarák új székházainak felavatását, mert a magyar iparos és kereskedő nem tud boldogulni. Nem lesz magyar ipar és nem lesz magyar kereskedelem. Ezt kell megváltoztatni. Egy ilyen tény szebben beszél mint a bankettek elhangzó felköszöntők, a melyek csak kiáltó szavak a pusztában.

Az első ülés. Az országgyűlés képviselőháza a második ülésnek első ülését az új országgyűlés október hó 8-ikán tartja meg. A Ház ülései ugyan a királyi körirattal október hó hatodikáig vannak elnapolva, de az aradi gyászünnepe miatt az első ülést október 8-án tartják meg, mint azt gróf Apponyi Albert elnök az első ülészakot bezáró ülésen enuncia. Az első ülésnek megnyitása — mint már jelentettük — bizonyos ünnepi színezettel lesz egybekötve, amelynek során felfog szólni a Ház elnöke, a kormányelnök és felkérnek a többi parlamenti pártok vezetői is s ezek között — mint beszélük — Ugron Gábor is. A második s azután a következő üléseket az alakulások töltik ki s miután közbejön a kolozsvári Mátýaszobor leleplezésének ünnepe is, az érdekelges ülések csak október 15-ikén kezdődnek, még pedig előreláthatólag viharosan, mert a nagy nyári szünet alatt egész seereg parlamenti anyag gyülemlött össze, amint ezt még félhivatalosan is elismerik, úgyhogy a költségvetés parlamenti tárgyalására ebben az esztendőben alig kerül a sor, kitőltnén ennek idejét a kiegyezési vita, az interpellációk özöne, úgyhogy újabb indennitásra van kilátás.

A drága petíció. Gróf Karátsonyi Jenő Zichyfalva kerületében megválasztott képviselői mandátumát tudvalevőleg petícióval támadta meg, a Kuria a petícionálók által panaszolt okokra elrendelte a vizsgálatot, amelyet Deák Péter a szegedi kir. tábla bírja foganatosított. Már a vizsgálat során történt, hogy a kérvényezők a relatív érvénytelenségi okokat elejtették és az ezekre vonatkozó további vizsgálatról elállottak. Ily körülmények között fejeződött be a vizsgálat, melynek iratai vizsakerültek a Kuriához érdekelges tárgyalásra.

Tegnap délelőtt 10 órakor ült össze Paiss Andor elnöke alatt a Kuria I. választási tanácsa tárgyalásra. A petícionálók Darvai Fülöp dr. képviselte, gróf Karátsonyi Jenő Polónyi Géza, a választást Pollák Győző dr. nagybecskereki ügyvéd védte.

A tárgyalás kezdetén Paiss Andor bejelentette, hogy a Kuria iktatójába mai napon beérkezett a petíciót visszavonó kérvény s ennek következtében a további eljárásnak helye nincs.

A Kuria a kérvényezők terhére 17.400 korona költséget állapított meg az ügyvédek számára.

A kamarák országos gyűlése.

Az önálló vámtérület.

Debreczen, szept. 15.

A kereskedelmi és iparkamarák országos gyűlésre gyűltek össze Debreczenbe.

Délután hat órakor kezdődött az országos gyűlés, melyen a kamarai kiküldöttek teljes számban megjelentek.

Elnökké egyhangú felkiáltással Szabó Kálmán, alelnökké pedig Kristyóri Jánost (Arad) és Radványi Istvánt (Miskolc) választották meg.

Sarkady Lajos nagyváradi kamarai titkár beszámolt az 1899-iki kamarai nagygyűlés óta az ipar és kereskedelem terén létesített újításokról, intézményekről, rátertek az önálló vámtérület kérdéseinek tárgyalására.

Az előadó dr. Szentpály István miskolci kamarai titkár volt, aki tárgyilagosan hozott fel érveket mind a közös mind az önálló vámtérület mellett, de előadása végén mégis kijelentette, hogy az önálló vámtérület híve.

Deil Jenő lelkesen szólalt fel az önálló vámtérület mellett, miután a közös vámtérülettel Magyarország soh sem fog boldogulni. Határozati javaslatot nyújtott be ő is, mely egész terjedelmében a következő:

Az országos értekezleten összegyűlt ipar- és kereskedelmi kamarák kijelentik, hogy hazánk gazdasági boldogulása alapfeltételének az Ausztriával való vámközösség megszűntetését és az önálló gazdasági berendezést tekintik. Eből folyólag azt óhajtják, hogy az önálló vámtérület már az 1907 év végén létesíthessék és az összes külállamokkal, tehát Ausztriával is oly szerződéses kötésére törekedjünk, melyekben mezőgazdasági és ipari érdekeink teljes mértékben megóvassanak.

Szakács Péter és dr. Zárai Károly a Deil Jenő határozati javaslatát pártolták. Szabó Kálmán lelkes beszéddel járult az önálló vámtérület felállításához, neki is az a meggyőződése, hogy iparunk, kereskedelmünk csak önállóságával törhet előre a haladás útján.

A nagy gyűlés elfogadta Deil Jenő indítványát.

LEVELEK.

Bajok a városi adminisztráció körül.

Abrudbánya, szept. 14.

Nem hiába, hogy szegény városunk félre esik a világtól: úgy látszik mindenki keveset gondolt vele. Nem lesz talán azért felesleges, ha mi magunk hívjuk fel, városunk jól felfogott érdekében, az illetékes körök figyelmét az itteni bajokra, mert talán így csak valamikor orvoslást nyerhetünk.

Szégvény bizony az, de ha az igazat meg kell vallani, valóban neveltséges, hogy hogyan néz ki jelenleg városi tanácsunk.

Polgármesterünk betegeskedik. Alig 2 éve ül a polgármesteri széken, eddig vagy 30—40 interpellációt intéztek hozzá, de eddig még egyre sem volt ideje és kedve válaszolni. A rendes közgyűlések helyett elég neki a rendkívüli is s a mit ott határoznak annak is jó része elintézetlenül marad.

Bóhm Hugó első tanácsosunk, bár benne városunk egyik legjobb munka erejét bírja, sajnos, már hónapok óta beteg s alig van kilátás rá, hogy egyhamar hivatalát elfoglalhassa.

Második tanácsosunk egész fiatal erő s mert most a pénztárnoki teendővel is megvan bízva, legjobb akarata mellett sem felelhet meg a sokoldalú követeléseknek.

Városi jegyzőnk beteges. Perrián Márton pénztárnokunk állásától már pár hó óta felfüggesztett.

Pénztári ellenőrünk a hagyatéki leltár felvételével is meg volt bízva s e kötelemmel oly hanyagul teljesítette, hogy már eddig több büntetésben marasztaltatott el.

Van azonban egy más dolog a mult-

ból, mely városunk polgárságát már hosszú időtől fogva a legnagyobb izgatottságban tartja.

Volt ugyanis városunknak egy rendőrkapitánya, ki minden erélyes szigorúsága mellett is elérte azt, hogy öt meggyenk köz. fegyelmi bizottsága még 1901. július 12-én 991 sz. a. állásától felfüggesztette. Ez ítéletet a miniszterium is helybenhagyta s rá adásul az összes iratok a gyulafehérvári kir. ügyészséghez is áttétettek.

Az egész vidék most kíváncsi ez ügy végső fejleményére, mivel teljesen be van okmányilag bizonyítva, hogy sok szegény ember kifizette a büntetés pénzeket, de azok vagy csak évekké később, vagy még idáig soha el nem lettek számolva.

Ily körülmények között igazán nem lehet csodálni, ha polgárságunk között mozgalom indult meg, hogy egy deputáció szerveztessék, mely illetékes helyen városunk sérelmeinek őszinte szószólója legyen.

Tudjuk, hogy vannak egyesek kik városunkban egész majom szeretettel pártfogolnak egyeseket, de csak arra vagyunk bátrak kérni azokat, hogy e szeretetükből kifolyólag szorongassák inkább halálra azokat, kik kötelességük teljesítésében hanyagok, hibások, bűnösök, ne pedig a várost, mert ha ez tovább is még így tart, Abrudbánya csak a végpusztulásnak nézhet elébe.

Egy városi polgár.

Templomszentelés**ördög-Kereszturon.**

Lélekemelő ünnepély folyt le vasárnap — szeptember 14-én — Ördög-Kereszturon. A vidék papsága és tanítósa gyűlt ide össze, kiváló vezérük Pap István esperes vezetése alatt — és sok-sok más érdeklődő lelkes kálvinista nép, még Kolozsvárról is, hogy lássa azt a díszes templomot és hallja azt a sok szép szót, a mit ejtettek Bartók püspök, Nagy Károly és Biró Sándor tanárok, Vásárhelyi Boldizsár, Papp István, Kozma Imre, Nagy József és I. Irsai József lelkészek az ők külön-külön kiosztott szakmájukban. Valóban szép volt látni egy oly igaz vallásszorgó lelkesült gyülekezetet egytűvé simulva, kiváló világi nagyjaival is, Simó Lajos és gróf Bethlen főgondnokokkal. Ugy megtelt ez a különben teljesen megfelelő nagyságú templom áhitatos hallgatósággal, a mint éppen illett, egy ily megható ünnepség alkalmával. Léczfalvi Szacsavay Sándor építette e hajlékot br. Vesselényi József — boldogult neje örök emléke, hű népe számára — és rendezette be minden szükséges templomi kellékekkel. Ez alkalommal győződött meg a kolozsvári 15 tagból álló ref. egyházi küldöttség is arról, hogy Irsay József oda való nt. lelkész urat teljesen megfelelő papjává választhatja a magyar utoza ref. népe a legközelebbi vasárnapon. Irsay lelkész oly általános meglepődésre mutatta be magát, hogy csak az lehet óhajátunk, hogy mielőbb mint papjukat összes híveink a magyar utczai katedrában láthassák és hallhassák.

Presbýter.

A püspök Szamosujvárt.

Szamosujvár, szept. 15.

Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi róm. kath. püspök ma reggel utazott Szamosujváron keresztül.

Esztégar Gergely lelkész, főgymn. tanár kezdeményezése folytán és Todorffy Lukács polgármester intézkedéseire nagy, ünneplő közönség gyűlt össze a pályaudvaron, az átutazó egyházfejedelem üdvözlésére.

Kilenc órakor — az összes harangok zugása és a nagyközönség éljenzése közben — berobogott a vonat az állomásra, ahol Todorffy Lukács, mint Szamosujvár sz. kir. város polgármestere örömmel és hódolattal üdvözölte az átutazó főpásztort, a kinek e városban nemrég kifejtett kegyes buzgólkodásaira mindig élénken emlékezik és mélységes hálaival adózik érte.

Végül az Isten gondviselését kérte a püspök eme útjára.

E szép beszéd elhangzása után Aján Mariska, Papp Anna és Papp Mariska által közrefogva egy hatalmas, üde rózsacsokrot nyújtott föl, csinos kis beszéd kíséretében.

Gróf Majláth püspök meghatottan köszönte a ragaszkodásnak és szíves és lelkes nyilvánulását.

Sajnálja, hogy ezuttal is nem tölthet, bár egy néhány órát kivei között. Szintén minden alkalommal kedvesen emlékezik a szamosujvári tartózkodására és mihelyt módjában lesz: újra eljön szeretett hi-

veihez, akiknek ismételtelen köszöni ezt az inpozáns ünnepeltetést. A jó Isten áldását kéri a város közönségének minden nemes irányu törekvéseire!

B.

Manegutin hivatalvesztése.

E czim alatt a gör. kel. román egyház félhivatalos közlönye, „Telegraful Român” 95-ik számában egy hosszabb cikket közöl, mely egészen másképp adja elő Manegutin elmozdítását. A cikk így szól:

Sajtónk egy részében, de különösen az idegen lapokban megjelent s a közvélemény félrevezetésére czélzó közlemények folytán, az olvasó közönség minden bizonynyal lapunk, vagy más hiteles forrás által az igazi tényálladék előadását várhatta. És ha az igaz és hiteles felvilágosítással egy kissé el is késtünk, ennek oka abban keresendő, hogy a hivatalvesztett esperes az érsekmezei consistorium határozata ellen, felebbezéssel élt a metropolitai consistoriumhoz és ennek is, mint legfőbb egyházi hatóságnak, a minap történt összejövetele alkalmával ezen ügynben hozott ítéletét is egyuttal nyilvánosságra hozni akartuk.

Mindenekelőtt tudomásul hozzuk, hogy Maneguti hivatalvesztését az ellene ezelőtt, már 5 évvel, folyamatba tett, s csak mostan befejezett fegyelmi vizsgálata eredményezte és azon állítás, mintha az érsekmezei consistorium ezen eljárása által csak megbosszulta volna magát Manegutiaval szemben, ennek július havában megjelent becsmerlő röpirata (brosür) miatt, alaptalannak, mi egyébként a következőkből is kiviláglik:

Még 1886-ban pojanai lelkészi minőségében a jelenlegi karánsebesi püspök — akkor még érseki helynök — elnöklelte által függesztette föl hivatalától a consistorium, papi állásával összeférhetetlen ügyletei miatt. Javulást szinelve néhány évig, más pályázók hiányában a marosvásárhelyi esperesi kerület élére ideiglenesen került. Pojánából való távozását előtti oly módon félrevezette még két pojanai lelkész kollegáját, hogy a pojanai lelkészi jövedelmet is magának akarta biztosítani. Ebből polgári per támadt, melyben csak a mult években a kelep-cében került lelkészek javára döntött a kir. kuria.

Esperessé való választása alkalmával elkövetett, s csak megerősítése után kiderült szédelgése közl emlitendő, hogy egy a választásra nagy befolyással bíró egyének 500 frtot adott, mely összeget későbbben per utján visszakövetelte.

Mint esperes, élete czéljául a vagyonszerszést tűzte ki. Egy darabig az „Albina” ügynöke és bizalmi férfiúja is volt, de a pénzintézettel szemben gyanus és későbbben bebizonyult hűtlen magavi-selete lehetetlenné tette ezen állásban való további maradását.

Terhelő visszaélések miatt fegyelmi vizsgálat indítván ellene, még 1897-ben a megboldogult Miron metropolita alatt határozottat el újbóli felfüggesztése. Ezen ítélet azonban részint az ellene utólagosan beérkezett és vizsgálandó vádai miatt, részint mert a consistoriumban még mindig javulását remélték, nem lett akor végrehajtva. A szerencsétlen marosvásárhelyi kerületben elkövetett igazságtalanságairól panaszló feljelentések egyre szaporodása még ezelőtt 3 évvel kényszerítette a consistoriumot, az 1897-ben félbeszakított fegyelmi vizsgálat újbóli felvételére. A terv törvényszerűleg folyt le. A helyszínén rendelt kutatás számlátan visszaélés és zsarolási eset nyomára vezetett, mire a consistoriumi ügyész vádat, Maneguti feleletet, első elleníratot, másikat választatot adott be, míg a hivatalvesztési ítélet bekövetkezett. Ez ellen Maneguti a metropolitai consistoriumhoz felebbezett.

Az ítélet kihirdetése óta vagy 30 hamis eskü és hivatalos pénz hűtlen el-kezelésével vádoló feljelentés érkezett még ellene.

Elítelt bűnössége és az érsekmezei consistorium helyes eljárása mellett szól az is, hogy a legfőbb egyházi hatóság, a metropolitai consistorium, melynek többségét az aradi és karánsebesi egyház-megyéék dignitariusi képezik, Popea Miklós karánsebesi püspökkel egyetértőleg visszautasította Maneguti felebbezését. Az összes ezen odiosus ügyben írottak

Tankönyveket Gibbon Albert könyvkereskedőtől vegyünk

(Kolozsvárt, Mátyás király-tér 15 szám.)

Nagy raktár elemi, gymnásiumi és egyetemi tankönyvekből. Ócska tankönyveket csak megbízható czégtől vásároljunk, másképp ki van dobva érte a pénz.

közül csak az áll, hogy a consistorium kiküldöttjei csakis a politikai hatóságok közreműködésével tudták Manegutitól a hivatalát átvenni, miután kijelentették, hogy semmiféle consistoriumot és egyházi hatóságot nem ismer és annak magát alá nem veti.

Bűnösségét azonban ő maga is elismeri. Hogy t. i. az ellene folyamatba tett kriminalis perek következményei alul magát kivonhassa, a mult napokban kérére a consistoriumot dr. Sebess ügyvéde útján az általa elidegenített pénz békés uton való visszatérítésére.

Nem bosszúállás tehát, hanem megérdemelt büntetés érte meg ezen szerencsétlen, állítólag elme beteges embert.

Sport.

Lóversenyek.

A marosvásárhelyi Verseny Egylet és Urovas Szövetkezet és a m. kir. 9. honvédhuszár ezred f. évi szeptember hó 26. és 28-án a maroszentgyörgyi réten lóversenyt rendez. Az 1-ső napi (szeptember hó 26-án) versenyen a házi huszárezred altisztjei, a II-ik napi (szeptember 28) versenyen pedig a házi huszárezred legénysége részére is lesznek versenyek. Mindkét verseny napon omnibusok kaphatók a közönséget a főtérrel 40 fillérért ki- és beszállítani, Etelekről, itakról és czukrárdáról gondoskodva lesz, ezek előre meghatározott árai a versenyterén ki lesznek függesztve. Totalizator mindkét napon működik. Belépti-díjak: páholy-jegy 20 kor., szabad-jegy 6 kor., tribün-jegy 3 kor., állólhely 1 kor., nézőjegy 40 fillér. Jegyek Reichard-perg J. és Társa könyvkereskedésében és a dohány nagyáruházban kaphatók. Bővebb felvilágosításokkal szolgál Gaal László v. e. titkár. (Baross Gábor-utca 16. sz.) Ezen versenyekre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Merénylet Lobkovitz herczeg ellen.

Éles lőtények.

A katonai körökben óriási megröbbénést keltő hírről veszünk most tudósítást. Ennek a hírek mély és messzeható jelentősége van, mert a katonaság háború esetén való megbízhatóságát igen sötét színben tárja elénk. A negyedik hadtest és a székesfehérvári honvéd-hadosztály ugyanis szombaton fejte be záró gyakorlatait Lobkovitz hadtestparancsnok vezérletével.

Midőn szemközt állottak egymással a közös katonák és a honvédek: erős tüzelést fejtettek ki. És ekkor kétségbeesetten tapasztalta a tisztikar, hogy a 17-ik, vagy 19-ik honvédgyalogezred legénységéből sokan éles tölténnyel lőttek és az első sortűznél egy 68-ik ezredbeli bakát halálosan megsebesítettek. Tüsten a legszigorubb vizsgálatot indították ez ügyben, de a legszorgosabb kutatás sem vezetett eredményre. Annnyit azonban már akkor is megállapítottak, hogy a gyilkos golyót nem a szerencsétlenül járt bakának szánták.

A vezetés akkor nem akarta ijedelmét a katonaság tudtára adni és a gyakorlatot folytatták. Alig dörögtek meg újból a puskák, midőn egyik éles golyó Lobkovitz herczeg hadtestparancsnok lába előtt néhány lépéssel a földre fúródott.

A herczeg látta a veszedelmet, hallott is még egy-két golyót füle mellett elsivítani, mindamellett katonához illő, férfias bátorsággal viselkedett.

TARCZA.

LADY VALE.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.) (9.) II.

Florence az idejét a barátnéja ápolása és a fedélzetén való sétá között osztotta meg, a tenger éles sós levegőjét belehelve és ilyen alkalmakkor Ponsonby gyakran volt a társa, mert az északi latitűdök hideg levegője az utasok nagy részét a szalonnákba kergette.

Florence érdekelte Ponsonby. A legkülönösebb véletlenségnek látszott előtte, hogy hazatérő útjukban éppen azzal az emberrel találkozzanak, a ki képes lesz őket sir Vale Russellel érintkezésbe hozni, a ki ő előtte egy olyan románczának a fő alakja volt, melynek a részleteit kigondolni soha sem engedte meg magának. Aurának beszélt róla és felhatalmazást kapott tőle, hogy a megboldogult sir Geoffrey rokonára vonatkozólag kérdéseket intézzék és információkat szerezzen. Tehát, midőn együtt járkáltak a fedélzeten, gyakran beszélték róla és már megegyeztek egymásközt abban, hogy Ponsonby megújítja ösmerettségét a baróval és aztán e tárgy felett tudósítja lady Vanet.

— Ő sir Russell kívánja megösmerni — mondá Florence és helyesen látzik, hogy ők ösmerjék egymást.

— Anyi bizonyos, hogy e felett nem kellene nehézségnek lenni.

— Én nem tudom. Sir Russell visszautasította az apátságba való jövetelt

Ujabb és még szigorubb vizsgálatot indítottak, de értesülésünk szerint csak annyit tudtak kideríteni, hogy a 17-ik gyalogezred harczvonala előtt halomszámra találtak — a gyakorló lövedékekből kiszédezt papirdugókat, melyek helyébe a katonák köveket, vagy éles golyókat tettek, és amelyek érthetetlen szerencse folytán csupán egy emberéletet kívántak áldozatul. A vizsgálat a rejtélyes merénylők ellen szigoruan folyik.

A székesfehérvári postatolvajok.

39.000 koronás sikkasztás.

Budapest. szept. 15.

A fővárosi rendőrség letartoztatta Papes József postaszolgát és feleségét, született Hegedűs Juliát, akiket ez év márczius havában a Székesfehérvár és Budapest közötti mozgópostán elkövetett 39 ezer koronás lopás elkövetésével gyanúsítottak.

A vizsgálatot vezető Bérczy Béla rendőrkapitány tegnap reggel úgy kihallgatta Papes-t a tolvaj töredelmesen megvallotta, hogy a székesfehérvári postahivatalban éjnek idején székesséval felvágta a postaszakot és kivette belőle a 39.000 koronát tartalmazó pénzesomagot. Ezután újra bevarta a zsákot és a pénz másnap reggel Hungáriai körüti lakására vitte.

— Rejtjük el a pénzt — mondá feleségének — mert egy-két nap múlva kitudódik a lopás és keresni fogják a hiányzó összeget.

Az asszony átvette a csomagot és azt mondta urának, hogy még aznap el fogja rejtteni. A férfi vallomása után Bérczy Béla rendőrkapitány a zokogó asszonyt hallgatta ki. Az asszony hangos zokogásra fakadt és sirva mondta el a következőket:

— A pénz férjem nekem adta át, de tőlem is ellopták. A városligetben levő Sacrécoeur zárdával szemben, az István-ut mentén gödröt ástam s ott rejtettem el. Mikor munkámmal elkészültem, ijedten láttam, hogy egy tejeskocsi jón velem szemben. Éste kisiettem a városligetbe, felástam a gödröt és sejtelmem nem csal — a pénz már nem volt benne! Nyilván a tejeskocsi vitte el onnan. Férjemnek nem szóltam a dologról, mert féltem, hogy megöl érte.

Midőn Papes felesége vallomásáról értesült, így szólt: — Hazudik a nyomorult, ne higgyenek neki! Nekem még két héttel azelőtt azt mondtotta, hogy elrejtette a pénzt. Bizonyára magának akarja tartani.

Bérczy kapitány elmondja Papesnek, hogy mivel vádolja férje.

— No hát ha férjem azt állítja, hogy én loptam el a gödről a pénzt — kiáltá az asszony — és engem akar bájba hozni, akkor bevallom, hogy nem a „millimári” volt a tolvaj, hanem a férjem, utánam sompolygott és újból kiástá és ellopta a pénzt. Nem láttam, de megesküszöm reá, hogy így történt. Férjem részeges és kicsapongó ember volt és kedveseire költötte a pénzét.

Ma délbén Papesék lakásán házkutatást tartottak. A kutatásnál sok helyütt még a falakat is felbontották, de a pénz nyomára nem jöttek. A tolvaj házaspárt nem küldték át az ügyészhez, a hogy ezt eleinte tervezték s csak este 6 órákor fogják őket a vizsgálóbíróknak átadni.

midőn meg volt hiva; de talán most képes lesz ön őt reábeszélni, hogy eljőjön.

Roland mosolygott.

— Ha jól emlékezem, nem gondolnám, hogy Vale alkalmas alany volna a reábeszélésre.

— Nagyon büszke? — Nekem az a benyomásom róla, hogy az.

— Jobb lesz akkor itélni róla midőn megösmerte — válaszolá Roland az ő sajátos mosolyával. — Merem állítani, állítani, hogy a kegyed megfigyelése sokkal megbízhatóbb lesz mint az enyém.

— Én nem tudok arról! — válaszolá Florence. Néha nem tudok az emberekről véleményem alkotni — azok talányok előttem. Ponsonby éles vizsgálódó tekintettel nézett rá, de nem tudott az arcáról semmit kiolvasni. Azon nem tévedt midőn azt gondolta, hogy ő maga is rejtély volt a leány előtt; de a ösmerőseinek a nagy része előtt rejtély volt.

— Ponsonby ur tetszik neked? — Lady Vale többször itézte ez a kérdés hozzá és mindig ugyan azt a választ kapta —

— Nem tudom; talány előttem. Ő érdekes; úgy látszik, hogy a dolgok felett helyes érzése van. — Anyi bizonyos, hogy jóindulatu — gondolt el, hogy Egyiptomban milyen gyöngéden ápolta sir Vale Russellt, ámbár az egészen idegen volt!

— Ő jó külsejű és jó összeköttetései vannak és népszerű. De —

— Nos? Édes, úgy látszik, hogy mindig van egy „de” reá vonatkozólag előttem!

— Igen. Én nem értem őt. És nem tudom miért várnám, hogy mindenkit megértsen a kivel találkozom — de midőn beszél, gyakran úgy érzem mint ha olyan zavaros mélységek volnának a természet-

A város regálé ügye.

VI.

Javaslat a Kolozsvárt felállítandó városi jövedéki hivatal szervezésére és ügykezelésére nézve.

Alapul véve az 1902-ik évi városi költségvetést, a város bevételei a következők: a) kövezetvám és vásárvám K. 145.530 b) vasuti vám K. 29.340 c) bérkocsi helypénz K. 3.060 d) fogyasztási adók bérösszege K. 338.200 összesen K. 516.130.

Ezen összegekből a jövedéki hivatal a b) alatti vasuti vámost nem fogja kezelni, ellenben fogyasztási adók czimén előreláthatólag többet fog bevenni, miután a bérlónek az általa fizetett bérösszege felül még kezelési költségeket és a kockázatával, valamint az üzlet nagyságával arányban álló üzleti hasznót is be kell venni. A számítás reális volta kedvéért ezt a többlet bevételt csak a bérösszeg 12%-ában, vagyis 40.584 koronában vesszük fel és így számításaink szerint a jövedéki hivatal kezén a következő összegek fognak megfordulni: a) kövezetvám és vásárvám K. 145.530 b) bérkocsi helypénz K. 3.060 c) fogyasztási adók bérösszege 338.200 12 % többlet. bevétel 40.584 összesen K. 527.374 Ezen jövedelmek adminisztrálására a jövedéki hivatal a következő személyzettel végli ellátandónak: 1.) 1 jövedéki kezelési főnök. 2.) 1 főkönyvvezető. 3.) 1 könyvvizsgáló. 4.) 1 pénztárnok. 5.) 1 irodaszolgá. 6.) 1 ellenőr. 7.) 1 I. oszt. felvigyázó. 8.) 8 II. oszt. felvigyázó. 9.) 1 huszválgáló. 10.) 1 vámmellenőr. 11.) 2 helypénzszedő. 12.) 3 I. oszt. vámos. 13.) 4 II. oszt. vámos. 14.) 4 III. oszt. vámos. 15.) 3 I. oszt. jegyellenőr. 12 3 II. oszt. jegyellenőr.

A javadalmazás megszabásánál azokat az összegeket vettük alapul, melyeket hasonló szolgálatért Temesvár város fizet, miután meg vagyunk arról győződve, hogy ezen kényes üzemlégek kezelésére csak akkor kaphatunk megbízható és ügybuzgó egyéneket, ha azokat olyan javadalmazásban részesítjük, a mely tisztességes megélhetősöket biztosítja.

Az ágazatok szerint való szétosztásnál hasonlóképen a Temesvárt tapasztaltakat vettük fel irányadónak és ezek alapján a kiadások egyrészét kizárólag a regálé jövedék, másrészt pedig kizárólag a vámjövedék terhére javasoljuk elszámolandónak.

Tekintve a helyi és személyi viszonyokat, nem tartjuk helyesnek azt, hogy a jövedéki hivatal csak a városi főszámvévó ellenőrzése alatt álljon, a referens tanácsos pedig csak közgyűlési és tanácsai előadó gyanánt szerepeljen.

Midőn a polgármester a város egész adminisztrációjának vezetésével és ellenőrzésével annyira tul van terhelve, hogy fizikailag nem marad ideje ezen jövedéki ágazatokkal személyes és egyéni felelősség mellett ellenőrizni, a jövedéki hivatal közvetlen felügyeletével és ellenőrzésével az előadó tanácsost végli megbízandónak, a ki ezért évi 1200 korona működési pótlékban részesülne.

A számfektést és bárczák kiállítását nem bíznánk ugyanarra, a ki a pénzt beszedi, hanem pénztárnok gyanánt egy pénztárnoknót hozunk javaslatba, a ki a pénz beszedést ugyanolyan módon teljesíti, mint az az üzletekben szokások.

Dr. Tutsak Sándor.

(Vége köv.)

SZINHÁZ.

Egy görbe nap. Csicseri Bors és Társának minden szellem és élet nélkül való boházata nagyon megcsappant érdeklődés mellett ment tegnap színházunkban. Alig-alig hangzott fel a néző tere egy-egy kényszerű kacagás a minden következetesség és szükségszerűség nélkül mozgó karikaturák mondásai után. Jobb ügyhöz méltó törekvással játsztak Kassai Helai Árpási, Dezséri, Szentgyörgyi, Szakács, Vécsei, Szabó, Gergely stb. ...

Mátyás király legendája. Ez a czime a Jókai prologusának, melyet a Mátyás-ünnep díszelőadására írt s melynek kéziratát tegnap adta át a költő fejedelem Megyeri igazgatónak. Jókai felolvasta Megyerinek a prologust, melyről ez úgy nyilatkozik, hogy az agg költő egyik legremekbebb műve, melynek egyes passusai mélyesen szívre hatóak és nem egyszer viharos lelkesedésre fogják ragadni a halgatóságot. A prologust Tóvölgyi Margit fogja szavalni.

A díszelőadás díszletei. Megyeri igazgató fényes kiállítás keretében készült színe hozni a Mátyás-ünnep díszelőadására kitűzött darabokat. A Jókai prologusának és Mosonyi „Szép Ilonkájának” díszleteit már megrendelte a kir. Opera festő művésznél: Sparradt Ágostnál, ki egykoru rajzok után festi meg azokat.

A zilahi vendégszereplésben résztvevő tagjai a Nemzeti Színháznak holnap reggel indulnak Megyeri igazgató vezetésével Zilahra, a hol este „A Özágánnyal” meg is kezdik az előadásokat.

Gauthier Margit a kaméliás hölgy kerül színe holnap a Nyári Színházban T. Halmi Margittal a czimszerepben.

Szerződöttetés. Garzó (Grósz) Adélt az Opera-iskola szép hangu s ez idén legkitűnőbb növendékét, október 1-től opera és operette kolortúr énekesnőként szerződött Megyeri igazgató.

Esküdtszéki tárgyalás.

Kolozsvár, szept. 16.

Ma d. e. vette kezdetét a Richzeit Arthur ellen megindított sajtóper. A pert Sándor József indította rágalmazás és becsületsértés czimén, a Nagyváradon nyomtatott és Kolozsvárt megjelent, „Kolozsvári (Erdélyi) Friss Újság” akkori szerkesztője Richzeit Arthur ellen. A vádat szerint a cikkeklyekben Sándor József ellen, mint *közhitatnak* ellen foglaltatnak becsületsértő és rágalmazó kifejezések.

A bíróság így alakult meg: Elnökö: br. Szentkereszti Zsigmond kuriai bíró. Szavazó bírák: dr. Issekutz Gyula és Reinhold Arthur. Jegyző: dr. Lázár Ernő.

Az esküdték számbavétele után a megalakítás vette kezdetét.

Elsőnek dr. Haller Károly neve került ki az urnából.

Dr. Haller Károly kéri az esküdték közül való felmentését, mert reá mint tanura hivatkozás történik a tárgyalás folyamán. A felek dr. Haller Károlyval szembe nem élnek visszavetési jogukkal.

Esküdtétek lettek:

Dr. Haller Károly, dr. Klug Lipót, Andrásovszky Lajos, Aszlán János, dr. Davida Leó, Balázs Mihály, Cserna István, dr. Haraszty Gyula, Boer Sándor, dr. Riegler Gusztáv, Hevesi József, Gráf János.

Pótesküdtétek:

Póczy Mihály, Szász Ferencz.

Az esküdtébíróság a törvényszék előtt az esküt leteszi.

Richzeit Arthur védője dr. Várady Aurél. Sándor József vádló személyesen van jelen.

Az általános kérdések szerint a vádlott, Richzeit Arthur, marosvásárhelyi születésű, 30 éves, izraelita vallású, hírlapíró.

Dr. Lázár Ernő jegyző felolvasta a vádiratot. A vádirat szerint Richzeit Arthur 10 rendbeli rágalmazás és 50 rendbeli becsületsértéssel van vádolva.

A vádiratból felolvassák a „Kolozsvári Friss Újság”-ban megjelent cikkeklyek rágalmazó és becsületsértő passzusait.

Azután felváltva a jegyző és a bírák olvassák mindazokat a cikkeklyeket, a melyekben becsületsértések és rágalmazások foglaltatnak. E cikkeklyek folytatólagosan jelentek meg az Erdélyi Friss Újság 1901 szept.—nov. hónapi számaiban.

Richzeit Arthur beismeri, hogy a cikkeklyek nagy részét ő írta, de nem ismeri be, hogy azokkal ő rágalmazást és becsületsértést követett volna el.

Ő nem kívánta azopozítani az Emkével Sándor Józsefet. Ő a kéttől elválasztotta. Az Emke iránt tisztelettel volt. Sándor József ténykedéseit azonban bírálni szükségesnek tartotta.

A Riegler czég Emke papírjára nézve telemíti, hogy az Emke papirokon magyar gyári védjegy nem látható.

A Sándor József Emke főttikári fizetésére, nyugdíjára, képviselői megválasztására tett közleményekre nézve vádlott a védelem során kíván nyilatkozn.

Felolvassák ezután az egyes bizonyított iratokat, olvassák a szállító leveleket és

számlákat az Emke papirok honi gyárában való beszerzéséről.

Balogh Károly tanár jelentésének felolvasását mellőzi a bíróság, de elrendeli tanuképen való kihallgatását.

Konstatálja az elnök, hogy a péterfalvi papírgyár Bécsben tartja székhelyét. Felolvassák a szerződést, melyet az Emke a Riegler papírgyárral kötött.

Délelőtt 11 órákor kihallgatják dr. Balogh Károly tanár tanut.

Balogh Károly tanu elmondja, hogy ő az Emke részéről, a Riegler gyár megvizsgálására ki lett küldve. Ők meggyőződtek, hogy Fiuméből és Péterfalváról szállítják a papirt az Emke levélpapírhoz. E vizsgálatot számlák, könyvek és a papír összehasonlítása segítségével eszközölték.

Richzeit kéri: honnan tudta, hogy a zesebén vitt papir magyar gyártmány?

Tanu: Riegler ezt mintául küldte volt be az Emke elnökségéhez.

Richzeit és Várady ezenkívül több kérdést intéztek a tanuhoz.

Sándor József, tekintettel arra, hogy a vádlott a tanut mintegy vallattja, hogy a maga részére bizonyítékot szerezzen, kéri a vádlottat felhívni arra, hogy *mutasson be egy darabka olyan papirt, a mely mint osztrák gyártmány* Emke levél papir czim alatt forgalomba került. E papir vizsgáltsáék meg a fiemei és nezsidéri gyárak meghívandó szakértőivel. Kéri a vizsgálat ez irányban való kiterjesztése érdekében a tárgyalás elnapolását.

Richzeit felemlíti, hogy neki az Emke papírból ily bizonyítéka nincsen. Ő a Magyar Szó alapján állította, hogy osztrák papírból készült az Emke papir

A bíróság a bizonyítás kiegészítését mellőzi, mert a papir beszerzése hazai gyárból egyfelől igazolva van, másfelől pedig vádlott bizonyítékot felmutatni nem tud.

Olvastatnak ezután azok az iratok, a melyek az Emke levélpapírra vonatkozó tárgyalásokat feltüntetik.

Felolvassák a Riegler czégnek Richzeit Arthurhoz intézett levelét, melyben a gyár szépen megmagyarázza a helyzetet és hazafias hangon kéri a téves közlemény helyreigazítását.

Richzeit Arthur: Ő kapott levelet, de ennek nem ez volt a tartalma.

Sándor József kimutatja Richzeit cikkeklyben levő idézetekből, hogy Richzeit nem csak kézhz vette e levelet, de idézett is belőle. Az idézetek a levél szövegével megegyeznek.

Richzeit elismeri, hogy a felolvasott levél lényegében egyezik azzal a mit ő kapott.

Felolvassák a péterfalvi és a fiemei papírgyárak leveleit. E gyárak nyilatkoznak az E. M. K. E. vizjeléséről, a melyet a papírba készítéskor a gyárban iktatnak be. Egyuttal nyilatkoznak arról is, hogy a Riegler gyár nagy mennyiségű E. M. K. E. papirt rendelt.

Következnek B. pont alatt amaz iratok, a melyek Sándor József, mint hírlapíróra, mint Emke tisztviselőre vonatkozik.

Várady Aurél védő kifogásolja ez iratok felolvasását.

Sándor József azért kéri felolvasni, mert ez bizonyítja azt, hogy ő önzetlenül szolgálja az E. M. K. E.-t.

Elnök az erre vonatkozó iratokat felolvassa.

Tárgyalást déli 1 órákor felfüggesztik. D. u. 3 órákor folytatják.

MINDENFÉLE.

— szept. 16.

— **A kolozsvári ügyvédi kamara a Kossuth-ünnep.** A kolozsvári ügyvédi kamara tegnap tartott választmánya elhatározta, hogy a folyó hó 19-én Budapesten tartandó Kossuth-ünnepen küldöttséggel képviselteti magát. A küldöttséget Dobál Antal elnök és dr. Mihály József titkár vezetik. Ugyancsak a kamara testületileg vesz részt az ugyanezen napon Kolozsvárt rendezendő Kossuth-ünnepen is.

— **Kossuth-ünnep és Erdélyi bank.** Az Erdélyi bank és takarékpénztár igazgatósága ismét ujabb jelét adja, igaz hazafiasságának. Erre mutat az alábbi értesítés, melyet ajánlunk a többi pénzintézetek szíves figyelmébe is és a mely így szól:

Az Erdélyi bank és takarékpénztár részvény társaság Kolozsvárt, folyó hó 19-én a Kossuth-ünnep alkalmából pénztárait és hivatalait zárva tartja.

— **Ünnepi mise a szentpéteri templomban.** A kolozsvári szentpéteri rom. kath. templomban Kossuth Lajos századik születésnapja alkalmából folyó hó 19-én reggel 9 órákor ünnepélyes isteni tisztelet fog tartatni, melyen a misét dr. Szekeres József plébános mondja. A hazafias szellemű ifjú plébános erre már azelőtt elhatározta magát, mielőtt a Kossuth asztaltársaság erre külön felkérte s hiveinek ezt tudomására is hozta.

— **Jókai — Kolozsvárt.** Megyeri igazgató, ki színház-ügyekben 2 napig a

fővárosban időzött, Svábhegyi nyaralójában tisztelgett Jókainál és fölkerlte őt, jönné a Mátyás-ünnepet megelőző napon már Kolozsvárra s hallgassa meg a színházban az akkor estére kitűzött „Szigetvári vértanúk” előadását. Jókai, ki feleségével együtt készül a Mátyás ünnepre, szívesen engedte a kérésnek s a meghívást elfogadta. A költőfejedelem e szerint már október 11-én reggel Kolozsvárra érkezik s ugyanakkor este jelen lesz a színházban egyik legszebb drámájának előadásán.

— **Nemes honleány.** Annak idején, mikor a Mátyás király-szoborra v. roszunk a gyűjtést országsszerte megindította, Bay Ilona asszony első helyen állott azok között, kik többszörös adományokkal a szobor felállítását lehetővé tenni igyekeztek. Most, hogy a leleplezési ünnepélyre a meghívók szétküldtetek, a rendező bizottság Bay Ilona asszonyt is meghívta az ünnepélyre, melyre a Beregmegei Csaroda községből a mai postával válaszolt, örömet kifejezve a szép történelmi, hazai emlékre letejtőtte felett, amely a történelmi multakban oly gazdag Kolozsvárt még nagyobb emeli. Bejelenti, hogy az ünnepélyen családi gyász miatt részt nem vehet, de a költségek fedezésére 100 koronát küld.

— **A közoktatásügyi miniszter Kolozsvárt.** Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter a leleplezési ünnepélyre szóló meghívását megköszönve mai levelében bejelentette, hogy örömmel fog részt venni Mátyás nagy királyunk lovasszobrának leleplezésén.

— **A ref. theol. ifjúsága és a Kossuth ünnep.** A szept. 19-iki nemzeti nagy ünnepből a kolozsvári theologiai ifjúsága is részt kér magának. Minthogy e napon minden része már le van foglalva, azért ekkor külön ünnepélyt nem rendez az ifjúság, hanem a hétfőn tartott ált. gyűlés határozata értelmében az istentiszteleteken és ünnepélyeken meg fog jelenlenni, Az unit. templomban tartandó istentiszteleten *Izsák* Aladár, a lutheránusok istentiszteletén Rákosi Dezső a főtéri templomban, Kónya Kálmán, az izr. templomba, Ady Lajos vezetése alatt 10—10 tagú különdíjakkal képviselteti magát az ifjúság, a Farkas-utcai templomban — hol Kenessey Béla theol. ig. tartja az ünnepi beszédet — az ifjúság testületileg saját lobogójával fog megjelenni Megyaszi Mihály vezetése alatt.

Az ifjúság ez alkalomra készített egy csinos lobogót, melynek fölavatása, valószínűleg e hó folyamára külön tartandó Kossuth ünnepélyen fog megtörténni.

— **Vendégek a Mátyás-ünnepen.** A mai nap folyamán a következő bejelentések érkeztek a Mátyás király-szobor leleplezési ünnepélyén leendő részvevőkre: A törvényhatóságok közül: Alsó-Fehérvármegye képviselve Szász József alispán, Tóth Miklós ársv. elnök és bárány Bárány Kazimír főjegyző által. Krassó-Szörény vármegye képviselve Pálka Károly alispán, br. Bruckenthal Gyula és ifj. dr. Juhos Gyula v. m. biz. tagok által. Zólyom vármegye képviselve Ferenczy Adón t. b. főjegyző által. Maros-Vásárhelyi kir. város 3. tagú különdíjakkal által lesz képviselve. Részvételt jelentette be a kolozsvári Ferencz József Tudomány Egyetem a kolozsvári VI-iki konvoktorlelti parancsnokság, a kolozsvári kir. főügyesség, a kofozsvári vidéki járáshírszab. a kolozsvári államvasúti üzletvezetőség, a kolozsvári Keresk. Akadémia tanári kara, a kolozsvári Polgári fiúiskola, a kolozsvári állami ipariskola is. Továbbá képviseltetését bejelentették a marosvásárhelyi ügyvédi kamara Csengeri Lajos elnök, dr. Fenyvesi Soma és dr. Sebes Dénes tagok által. A hunyadmegei tört. és régészeti társulatot Téglás Gábor főrealisk. igazgató, dr. Veres Endre és Mailand Oszkár fogják képviselni. A szamosvölgyi vasut r. társaságot Mahléter Zoltán igazgató, Sterba Dezső felügyelő és Boros Ödön főkönyvv. az országos kaszinót Dessewffy Arisztid, a vidéki Hir-lapírók országos szövetsége Szávay Gyula alelnök, dr. Brájer Lajos és Lenkey Lajos tagok, a magy. prot. ird. társaságot Szóts Farkas titkár, Schneller István és Kenessey Béla, az Atheneumot Ranschburg Viktor fogja képviselni. — Külön jelentették be részvételüket: Lukács György Békés vármegye és Hódmező-Vásárhely város főispánja, Déry Zoltán Szolnok-Doboka vármegye főispánja, K. Lippich Elek min. osztálytanácsos és Marczali Henrik egyet. tanár. Távolléteket kimentették Lobkovitz Reszó herceg tábornagy, dr. Radu Demeter lugosi püspök. Mély sajnálattal értesíti a városi tanácsot Müller Frigyes erdélyi ág. ev. püspök is, hogy ezen magasztos és hazafias ünnepélyben, mely egy dicső király emlékének örökítését célozza, kit népe és a történelem az Igazságos nevével ékesített, részt nem vehet. Metianu János nagy-szebeni érsek metropolita is sajnálattal jelenti, be, hogy egészségi állapota nem engedi az ünnepélyen való részvételét, képviselőletét azonban dr. Rosca Eusebius protosinelt és Rosescu Tullius esperest bízta meg.

— **Hol fog lakni József főherceg.** Köztudomású, hogy Kolozsvár városának tanácsa a Mátyás ünnepségek illusztris vendégének, a király képviselő-

jének, József kir. főhercegnek, továbbá József Agost kir. hercegnek és nejének Augustia kir. hercegnőnek a főispáni hivatalos helyiségeket szemelte ki lakásul arra a pár napra, a míg városunkban tartózkodnak. A főispáni hivatalos helyiségek azonban alkalmatlannak bizonyultak a királyi fenségek kellő fényével és kényelemmel fogadására. Elhatározta tehát a tanács, hogy megkeresi a főtéri Bánffy-házban levő Nemzeti Kaszinó választmányát ez ügyben azzal a kéréssel, hogy helyiségeit engedje át lakásul arra a pár napra a hercegeknek, a míg városunkban tartózkodnak. A választmány tegnap döntött a dologban s egyhangúlag megtszolgáltatásnak vette, ha átengedheti helyiségeit. A szükséges berendezések, díszítések és átalakítási munkálatok már is megkezdődtek. A kaszinó ideiglenesen a városi Vigadó termeiben helyezkedik el.

— **Adókövetés.** A harmad osztályú adók kivételét illető tárgyalások megindultak ma reggel a Redoutban. Az adózók távol maradnak, mert nincsenek eléggé értesítve arról, hogy megjelenniük kell. Ennek a távol maradásnak az a következménye, hogy az adót a távollevők meghallgatása nélkül állapítják meg. A pénzügyigazgatóság felhívta a városi adóhivatalt, hogy az adózók érdekeinek megóvása szempontjából a tárgyalási sorrendnek egy kinyomtatott példányát minden egyes adózónak vény mellett kézbesíttesse!.. A városi adóhivatal e felhívásnak nem tett eleget, tehát csak ő az oka az adózók távolmaradásának, de bizalmi férfiakat sem küldött a városi adóhivatal, hanem csak a bizottsági tagokat értesítette.

— **A kolozsvári Ferencz József Tudomány Egyetem** a beiratkozások hivatalos határideje pénteken f. hó 12-én volt. Azok azonban kik betegségek, vagy más elháríthatatlan akadályok miatt be nem iratkozhattak dékanátusi engedélyekkel még felvételnél a hallgatók sorába. A beiratkozottak száma eddig 1537. Az ünnepies megnyitónak idejéig még nem határozta meg a tanács. Az előadásokat egyes tanárok már a napokban megkezdik. 20, 21-ike körül előadások rendszeren tartatnak.

— **Beszélő babák.** A következő sorokat vettük:

A házbersegezőző fillérgylet minden tekintetben fényesen sikerült néppünnyélt rendezett, melynek egyik kimagasló fénypontja a „Bébé-korzó” volt. A jelenlévők előtt mindig emlékeztetés maradt az a szép festői látvány, mely 140 gyermekből volt összeállítva virágjelmezbe öltözve. A felvonulás után még meglepőbb volt az előadott koszorújáték, mely a legnagyobb precizitással előadott baba művelatokkal végződött. Minden ember a Bébéket akarta látni és a legnagyobb örömezfeszítéssel tolokodott tribünjegyét kapni; de a sajnos az érdekeltek láthattak legkevesebbet belőle, mert már minden hely el volt foglalva. E szép és bámulatos siker első sorban Pap Lőw Leontin urnónek köszönhető, a ki hivatala tudásának magaslátán állva teljes művészetével és kitűnő ízléssel vezeti a rajta szeretettel öslingő apróságokat. Az a türelem, az a kedély, az a finom tapintat valóban bámulatra ragadja a hallgatót. Hilárius mester nem mutat be művészeiből Babát, mint a milyen aranyos babákban gyönyörködni alkalmunk volt. Pap Lőw Leontin urnó, a ki valóban e pályára született a legsebb kitüntetésre érdemes munkát végzi. Fogadja a szülők elismerését és köszönetét e legmagasztosabb, de legfárasztóbb feladat kitűnő teljesítéséért.

Egy hálás szülő.

— **Hegedüs Sándor beiktatása.**

Hegedüs Sándort Kolozsvár egyik országgyűlési képviselőjét tudvalevőleg a dunántúli ev. ref. egyházkerület megválasztotta főgondnokának. Ezen állásába tegnap iktatták be nagy ünnepségek közt. Hegedüs vasárnap délután érkezett meg Pápára a pályaudvaron a kerület nevében Antal Gábor püspök üdvözölte. A nagy különdíj hosszú kocsisorban vonult be a városba, a kolégiumi ifjúság sorfala között. Este a színházban díszelőadás volt.

— **Hírek az Egyetemi Körről.** Mint értesülünk az egyetemi ifjúság holnap, szerdán este 8 órakor fogja elnökjelölő összejövetelét megtartani az „Angol királynő”-szállóba nyári kert helyiségében. Hisszük is, hogy az ifjúság teljes számban fog részt venni ez összejövetelen, mert az egygye olvadott ifjúsági pártok az egyedüli elnök jelölt: Pálffy József személye iránt teljes ragaszkodással viseltetnek, mely mindenesetre, már előre is biztosítja azt, hogy az ifjúság ez évben a békés uton, a csendes zavartalan munka útján fog haladni. Minthogy a fusio folytán ellen jelölt föllépéséről szó sincs, a választás egyhangulag fog történni.

Ma este fél 8 órakor tartja az Egyetemi Kör elnöki irodájában az E. K. kebelében megalakítandó „Székely Egyetemi Ifjak Körének” előkészítő-bizottsága is értekezletét, mely iránt minden körben élénk érdeklődés nyilvánul.

— **Gróf Majláth Gusztáv** erdélyi püspök, mint lapunkban jeleztük egy pár napig Kolozsvárt tartózkodott. Innen a belső-szolnoki róm. kath. esperesi kerületbe utazott, hogy az ott lévő róm. kath. híveknek a bérmálás szentségét kiszolgáltassa. Szeptember 17-iktől — október 11-eig a következő helyeket fogja a püspök meglátogatni.

Nagybánya, Alsókapnik, Kapnikbánya, Oláhlaposbánya, Oláhlapos, Magyar-Lápos, Csicsó-Keresztur, Retteg, Bethlen, Naszód, Ó-Radna. *Oktober 2 és 3-án* szentelt fel Bukovina közelében a Lugosfalvi

templomot, melyet csaknem a saját költségén épített a szegény csángók és kizsakadt magyar testvéreinek számára. Azután folytatja útját: Désakna, Bálványos-Váralja, Apanagyfal, Zsicsze, Szék. Mint halljuk részt vesz a Mátyás király szobrának leleplezési ünnepélyen is. A püspök kíséretében utaznak: *Kopatz* Gergely gyulafehérvári székesegyházi segéd lelkész és *László* Polykárp a szentferenczrend erdélyi tartomány főnöke.

— **Az Erdélyi Szépművészeti Társaság gyűlése.** Sűrűn látogatott és eredményes gyűlést tartott tegnap az Erdélyi Szépművészeti Társaság a polg. fiu iskola igazgatósági termében. A gyűlés egyetlen és főtárgya a Mátyás-szobor leleplezési ünnepségével kapcsolatos képkiállítás előkészítése és rendezése volt. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után Peiellé Róbert előadta, hogy a keresk. miniszter kérésük értelmében a Társaság szállítványainak 500/0-os szállítási kedvezményt adott. A rendezendő képkiállítás ügye a legszebb halad. Oroszlán rész illeti ebből a sikerből kézdi Kovács Lászlót, ki igen szép gyűjtési eredményt mutathat ki. Gazdagnak és fényesnek ígérkék a kiállítás, mert a műtárgyak száma már is oly nagy, hogy a sétatéri korcsolya csarnok emeleti helyiségei nem elegendők a sok tárgy befogadására. Szükségszerű tehát a földszinti termek kibérlése is, a mit a tanács csak 100 koronáért hajlandó átengedni. A választmány a kibérlésre az elnökséget hatalmazza fel. Rákerült azután a sor a műszaki és adminisztratív erők megválasztására. Eredmény a következő: adminisztratív teendőket Széchy Ákos dr. Lázár Ernő dr., Márki Sándor dr. és Posta Béla dr. tanácsosokkal végzik; a műszaki teendőkkel Pákey Lajos, Melka Vinczét, Kóvári Endrét, Szeszák Ferenczet és Veres Zoltánt bízták meg. Határoztak ma folyó hó 16-án egy budapestre utazó különdíjtagjai felett.

A különdíjtagok az a célja, hogy Wlassics Gyula kultuszminisztert a kiállítás védőjéül nyerjék meg s több kisebb keblit ügyet elintézzzen. A különdíjtagjaiul beválasztottak: Széchy Ákos dr., Pákey Lajos, Peiellé Róbert, Veres Zoltán, Kézdi Kovács László és Lázár Ernő dr. A különdíjtagok ma délből utazik fel. Megállapították egyszersmind a megnyitó ünnepélyi programját. A kiállítás megnyitása okt. hó 12-én délután 3 órakor lesz. Az ünnep sorrendjét a következőkben állapították meg: 1. a választmány fogadja a védnököt; 2. a főhercegek üdvözlése az elnök részéről; 3. védnöki megnyitó; 4. a védnök megnyitja a tárlatot és bemutatja a vezetőséget; 5. a kiállítás megtekintése. A megnyitáson csak meghívott vendégek jelenhetnek meg. A vidéki iskolák a megnyitást előtt tekintik meg a kiállítást mérsékelt díj mellett. Feilitzsch Arthur bejelenti, hogy Hegedüs Sándorné, mint amateur férjének egy maga készítette mellszobrát küldi el a kiállításra. Az új tagok beválasztására került végül a sor. 35 új tag került be a társaságba. A gyűlésnek 7 órakor múlt el.

— **Pusztuló műemlékeink.** A „Művészet” legújabb száma szomorúan emlékszik meg arról a műemlék rombolásról — kapcsolatban Márki Sándor dr. egyetemi tanárra városunk tanácsához beadott jelentésével, — melyet *Kolozsvárt* lelkiismeretlenül folytatnak, hatóságig engedélyvel. A város tanácsa a történelmi emlékezetességi Betlen-bástya megóvása és fentartása céljából a multban bizottságot küldött ki, melynek hivatása lett volna a többi értékes műemléket (a főtéri Akontz-ház kapubejárát, feliratos ajtó fejét, a régi Károli kórház középső épületét, Bástá-házat) lelkes gondjaiba venni. S mégis! A tanács által megadott engedély alapján a mul hónapban nemcsak lerombolták mind a kettőt, hanem például a Bástá-házba beépített faragott köveket, melyek a Mikes gróf tulajdonos elhatározásából pedig az Erdélyi Múzeumot illették volna — eltűntek, vagy —összerombolták, sőt a jogos tulajdonosnak egy feliratos követ pénzrel kellett volna visszaváltania. Mostanában nyirbálták meg a városházzal szemben lévő Teleki-ház mansard tetejét, hogy az épületet magasabbra emelve s gipsz figurákkal eltekintetve a laikus szemnek tetszősebb tegyék. Márki Sándor jelentésében felemlíti a műtőlés romlását a főtéri templomhoz ragasztott tornyot, a Mátyás házat, s a hallomás szerint nem sokára renoválendő Betlen-bástya (múzeumi czélokra). A jelentés végül a következő Kolozsvárt országos avagy városi védelem alá helyezendő műemlékeket sorolja fel: — 1. Róm. kath. főtemplom a Mátyás téren. 2. A farkas-utcai ev. ref. templom. 3. Kolozsmonostori apátság temploma. 4. Kegyesrendiek temploma, 5. Mátyás szülő háza. 6. A plebáni templom kapualja. 7. Ajtókeret a főtéri 18. sz. a., 8. Ugyanott a „Akontz-ház kapualja, 9. A Kossuth-utcai unit. püspöki lak kapubejárata záró kövén a német lovag rend jelével, 10. Ferenczrendi kolostor (refektórium), 11. Hintz-ház belseje, 12. A velé szomszédos Kemény-ház ajtó kerete és pinceje, 13. Ugyanott a Kárvászi-ház kapu homloka

és emeleti szobái, 14. A Hunwald bolt lépcsőházi ajtókerete, 15. Báthori (most Szatmári-ház) megmaradt részei, 16. A Deák-utca 33. sz. alatti ház bejárója, 17. Ev. ref. koll. külső kapubejárója, 18. U. o. a papilak egyik főpárkányos ajtófele, 19. A Kossuth-utcai ág. hitv. papilak földszintjén egyik ajtókeret s a kapubejárát mellett egy ablakkeret, 20. Bánffy-palota, 21. Pákey Lajos majális-utcai házának renaissance kori faragványa, 22. A Betlen-bástya és az összes még meglevő város falak. Több kegyelet és gond nyilvánuljon hát, bár a még megmaradt műemlékeink megőrzésén.

— **Kossuth emlékünnap.** A kolozsvári ev. ref. koll. ifjúsága Kossuth születésének századik évfordulója alkalmából ünnepet rendez f. hó 19-én d. e. 9 órakor, az intézet tornacsarnokában. Az érdeklődőket ez uton hívja meg a rendezőség.

— **Panasz a borfogasztási adó szedés miatt.** Egyes felek panaszt tesznek a miatt, hogy a kolozsvári kir. adóhivatal a volt fogasztási adó bérlek kezeihez egyszer már befizetett fogasztási adó befizetését több évre vissza menőleg sürgeti. Példa képen becsatolták a városi adóhivatal által 271 sz. a. kiállított adó intést. Felhívjuk a kolozsvári adóhivatal figyelmét arra, hogy az adó fizetés miben létéit vizsgálja meg és annak törvényes jogosultságáról lapunk útján világosítsa fel a közönséget. Vigyázní kell, hogy nem jogosult követelés behajtásával a különféle városi terhek alatt amugy is görnyedező polgárság ne zaklattassék.

— **Felszólítás.** Az Erdélyi Gazdasági Egyet. titkári hivatala felszólítja azon hatóságokat, birtokosokat, a kik az erdélyi kisbirtokos magyarság anyagi viszonyairól szóló megküldött kérdőíveket még eddig vissza nem juttatták, hogy azokat legkésőbb f. hó 22-ig beküldeni sziveskedjenek, mivel a később beérkezők már nem lesznek figyelembe vehetők.

— **Az „Ellenzék” képviselői a Wesselényi-ünnepen.** A báró Wesselényi Miklós részére Zilah város főterén felmelt szobor leleplezési ünnepélyén az „Ellenzék” Kovács János, unitárius tanár és Petrány József a lap belső dolgozó társa által fogja magát képviseltetni, a kik a csütörtökön reggel 8 órakor induló külön vonattal utaznak el Zilahra.

— **A len és kender.** Szomorú adatokat olvasunk a Magyar Textilipar című lapban. Ime: A statisztikai adatok szerint hazánkban a legutóbbi öt évben exportra került átlag évenként nyers alakban és fonálnak feldolgozva — tehát mint mezőgazdasági őstermék — körülbelül 3.5 millió korona értékű kender és len.

Ugyanez időszakban importáltatott évenként 12.75 millió korona értékű feldolgozott kender és lenárú, mint kész fogyasztási czikk.

Ezek szerint mi szállítunk a külföldnek 3 és fél millió korona értékű mezei terményt és 22 millió korona értékben hozatunk ugyanebből az őstermekből a a külföldön előállított kész árut.

— **Piszkos bűn.** Besztercebányáról sürgönyzik, hogy Zólyom vármegye közigazgatási bizottsága nemrég vizsgálátot indított Páskándi István, Királyka község iskolájának tanítója ellen és a vizsgálata eredménye alapján elrendelte ellene a fegyelmi eljárást. Okot az adott erre az eljárásra, hogy egy 12 éves iskolás leánya édesanyja azt a súlyos vádat emelte a tanító ellen, hogy gyermekén erőszakot akart elkövetni. A tanító időközben megszökött a községbeliek fenyegető haragja elől és október 1-től kezdődőleg lemondott állásáról.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefontudósításai: és sürgöny-levelei.

Székely népgyűlés Kézdi-Vásárhelyen.

K.-Vásárhely, szept. 15.

Nem remélt nagyszabású volt a kézdivásárhelyi székely népgyűlés. Háromszék és Csikmegye majdnem valamennyi községe képviselve volt, pedig csak a kézdi, orbai és kászoni járás volt hivatalos. Mintegy kilenczezer ember tolongott Kézdivásárhely piacán délután 2 órakor, midőn Rapolthy Gábor az előkészítő bizottság elnöke megnyitotta a népgyűlést. A gyűlés első felében nagyon izgatott volt a nép. Csak Rapolthy elnök s Molnár Józsiás orsz. képvis. csillapítására lehetett a tárgyalást folytatni. Dr. Szecsvay Gyula az erdőtörvény sérelmes intézkedéseit tárgyalta szép, tartalmas beszédben s e tárgyban ő terjesztette be az előkészítő bizottság javaslatát. A tagosítási kérdésnél dr. Szentiványi Árpád beszélt nagy tetszés között. Az arányosítási kérdést Molnár Józsiás fejtegette ki a tömeg szünni nem akaró tetszésnyilvánítása között. Végül Rapolthy Gábor földbirtokos elnök terjesztett be határozati javaslatot. A székely kongresszus hatása alatt egyszerű felhívásra jött össze ez a nagy népgyűlés, milyen az agyagfalvi után még nem volt a székelyföldön. Beláthassák az

illetékes tényezők, hogy a népen nem kongresszussal, de tettel kell segíteni. A népgyűlés lefolyása rendkívül izgatott hangú volt s csak az intézők tapintatosságának köszönhető, hogy nagyobb szerű rendzavarás nem történt.

A tüzes hamu.

Bordeaux, szept. 16.

Martinique szigetéről érkezett utasok azt beszélik, hogy a szigeten minden forgalom és minden munka szünetel az iszonyatos bizonytalanság miatt. Különösen attól tartanak, hogy az év végén fellépő északi szél, ha akkor éppen kitör a tüzhányó, a tüzes hamut dél felé fogja kergetni s így még nagyobb pusztulást fog okozni.

A miriszlói emlék.

Nagy-Enyed, szept. 16.

Alsó-Fehérmegye történelmi társulata a miriszlói csata színhelyén emléket állítottak fel. A felavatásra, a mely tegnap történt, 3000 főnyi közönség gyűlt össze. Ott volt Zeyk főispán a vármegye tisztikarával, Török képviselő, a történelmi társulat választmány, Nagy-Enyed és Gyulafehérvár város polgármesterei, mindkét városból vagy 500 tanuló és a szomszéd községek lakosai nagyszámban. Az ünnepélyt a földmivesek énekkara kezdte a Hymusz-szal, mire Csató elnök a szobor történetét és Török képviselő, alelnök a csata előzményeit és lefolyását adta elő teljes beszédben. Az emléket Csató elnök a megye közönségének gondjára bízta, mire Bánffy megyei jegyző azt gondozásba átvette. Sándor miriszlói ref. esperes határozat intézett a közönséghez, intvén őket a hazai emlékek kegyeletes tisztelést és hazaszeretetre és megható imát mondván a hazáért. Végül a földmivesek énekkara a Szózatot énekelte. Az emléket a zalatnai kőfaragóiskola növendékei készítették; őt méter magas, a tetején a kegyeletet ábrázoló lángok négy oldalán szimbolikus faragványokkal és a vezérek neveivel van ellátva.

Kossuth-ünnep.

Büd-Szent-Mihályon a tiszalöki kerület községei vasárnap, e hó 14-én ünnepelték meg Kossuth születésének századik évfordulóját. Az ünnepségen résztvevő Pap Zoltán dr., a kerület orsz. képviselője, Kubik Béla és Horváth Gyula orsz. képviselők.

Szentes, szept. 16.

Szentes város képviselőtestülete tegnap ünnepelte Kossuth születésének századik évfordulóját. A középületek és házakat felfalagózták. A Kossuth-térrel bandériummal, zászlókkal és zeneszóval körmenetben mentek a templomhoz, hol a hatóságok és különdíjtagok részvételével istentisztelet volt. 11 órakor a képviselőtestület diszgyűlése következett.

Gyilkosság.

Pécs, szept. 16.

Pécsváradon tegnap reggel özv. Engler Matild 64 éves asszonyt lakásában baltával agyoncsújtva találták. A szekrény fel volt törve, abból egy ezer koronáról szóló postatakarékpénztári könyv és az ott lévő készpénz hiányzott. A tettest nyomozzák.

Tudomásul.

Dés, szept. 16.

A Wesselényi-szobor leleplezése alkalmából f. hó 18-án a szobor bizottság számlájára Kolozsvárról Zilahra és vissza közlekedő külön vonatnál a szabad és kedvezményes jegyek a nevezett bizottság határozata alapján nem érvényesek.

Szamosvölgyi vasut.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölts szerkesztő és lapföldíjados:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

Nyilatkozat.

Alólírott ünnepélyesen kinyilatkoztatom, hogy köztem és Thorday György ur közt felmerült becsületbeli ügyből kifolyólag Thorday György ur ellen használt s tévedésen alapuló sértő kifejezésemért nyilvánosan és lovagiasan bocsánatot kérek.

Kolozsvárt, 1902 szept. hó 13-án.

Lévi Győző.

máv. hiv.

Haszonbérlet.

Alsó-Fehérvármegyében, Buzás-Bocsárd község határában, a Karácsonyfalvi vasúti állomástól alig negyed órnyi távolságban fekvő, circa 2000 kat. holdnyi tulnyomólag szántó földből álló és a kellő gazdasági és lakó épületekkel ellátott Korvig-féle birtok 1904 márczius 20-tól 6, 9 vagy 12 évre haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad Müller Mihály Nagy-Enyedi ügyvéd irodája, hol a szerződési feltételek megtekinthetők.

Ugynökök nem díjaztatnak. 965. 1—3.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetősége Kolozsvárt.

23555—902 III. sz.

970. 1—1.

Pályázat.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége alá tartozó biharpüspöki-predeáli fővonalán, valamint ezen fővonalból kiágazó szárnyvonalak ép a biharpüspöki—ermihályfalvai (kiz.) Székelyhid—szilágysomlyói (kiz.) kisújszállás (kiz.) dévaványai, püspök-ladányi (kiz.) szeghalomi, ősigyomai (kiz.) várad-velencei—vaskohi, rontó—püspökfürdői, szombatság—rogoz—dobresti, vésztó—kőtegyán (kiz.) hollódi, aranyos gyéres—tordai, sz.-ko csárd—mvásárhelyi szászrégeni, marosludas—sajómagyarosi (kiz.) kükkülszög—sóváradi, kiskapus—nagyszabeni (kiz.) héjjasfalva—székelyudvarhelyi, brassó—zernesti, brassó—kézdi-vásárhelyi, sepsiszentgyörgy—gyimesi vonalain fekvő állomások, megállóhelyek és őrházak, továbbá a kolozsvári üzletvezetőség központja, a nagyváradi üzletkezelőség, a brassói forgalmi főnökség, ugyancsak említett vonalak mentén létező osztálymérnökségek, fűtőházak, szertárak és műhelyek hivatalos helyiségeiben levő valamennyi, — a magy. kir. államvasutak tulajdonát képező órák (zsebbórák kivételével) jókarban tartása, szabályozása és javítása iránt 1903. évi január hó 1-től számítható három egymásután következő évre ezennel pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk ennél fogva mindazokat, kik erre pályázni óhajtanak, hogy a szabályszerint bélyegzett és képességüket igazoló okmányokkal, továbbá az illetékes hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt ajánlatukat legkésőbb **f. évi október hó 14. déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) czimezve nyújtsák be, illetve oda küldjék be.

Az ajánlatot tartalmazó boríték lepecsételt és „Ajánlat a kolozsvári üzletvezetőség vonalain levő intézeti órák jókarban tartására” megjelöléssel látandó el.

Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó évi október hó 14-ig bántópenz fejében 400 koronát készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerint számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.

Ajánlattevő ajánlatát illetőleg a pályázati határidőtől számítható négy heti időre vállal kötelezettséget.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül a kívánt árra — szabadon választhasson. Megjegyeztetik e helyen, hogy a pályázásnak lehetőleg kolozsvári, de minden esetben

legalább is a kolozsvári üzletvezetőség vonalait érintő valamely helységi iparosnak kell lennie.

Kíváncsok, hogy ajánlattevő kilométerenkénti egységárat ajánljon fel, mely czélból tájékoztatás végett felelőjük, hogy vonalaink hossza 1616,6 kilométert tesz ki, mely vonalakon 157 állomás, 44 megállóhely, 555 pályasírház és az állomások területén levő váltóórházak, 14 osztálymérnökség, 5 fűtőház, 1 fő-, 2 fiókmuhely, 1 szertár és 2 fiókszertár létezik.

A pályázás teendőire vonatkozó közelebbi feltételek a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztály (EMKE) palota II. emelet 33 ajtó) tudható meg. Kolozsvár, 1902. szept. hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Fűszer-kereskedő segéd

24 éves, ki magyar, német és román nyelvet szóban és írásban bírja és jó bizonyítványokkal rendelkezik f. év nov hó 15-re megfelelő állást keres. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba. 969. 1—1.

Rigó Árpád

papirkereskedése KOLOZSVÁRT.

Üzletemet az utóbbi időben mindennemű **író, rajz és iskolai szerekek** a legdusabban láttam el, a legizlésebb diszes levéldobozok, finom írópapír és festészeti cikkekkel ujonnan szereltem fel.

Tíz év óta fennálló, szolid alapon vezetett üzletemet a nagyérdemű közönség eddig is nagybecsű pártfogásával tündette ki, a mely jóindulat azon kérésre bátorít fel, hogy tapasztalt nagy-rabecsi bizalmukat és pártfogásukat a jövőre is kikérjem. Tisztelettel **RIGÓ ÁRPÁD.** 888. 5—5.

A Mátyás-szobor

leleplezése alkalmára!!

Minden izlésű magyar, diszmagyar, kurucz és banderiumi csatlós ruhák csakis

ÜTŐ A.

férfi szabó termében Kossuth Lajos-utca 10. szám. (Régi unit. kollegium.)

szereshetők be a **legjutányosabban.**

Miután szabászati szakképzettségemet a nagyméltóságú ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által engedélyezett ösztöndíj folytán Európa legelső intézetében **Drezdában kitüntető eredménnyel szerestem.**

Ennél fogva a szabászat terén előforduló **mindennemű uri ruhákat** ugyancsak **papipalástokat és jelmezeket** a legutolsó divat szerinti szabással a tegmagasabb igényeknek megfelelően készítek el.

Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy **pontos, izléses jó munkával** szolgálhassak nagybecsű rendelőknek, mivel termemben csakis **elsőrangú és szakképzett munkásokkal** dolgoztatok, mindezek folytán a nagy-rabecsi rendelők közönség szíves pártfogását kérve maradok 869. 10—30.

Kiváló tisztelettel

Ütő Árpád.

Fodor József butorgyáros

es. és kir. udvari szállító, kárpitos és diszító.

BUDAPEST,

== V. Nádor-utca 2. ==

KOLOZSVÁR,

Szentegyház-u. 6. (Status palota)

Kolozsvárt, Szentegyház utcai raktáiraiban állandóan nagy választék saját műhelyemben készült izléses és szolid kivitelben kész **ebédlő, háló, szalon, férfi és leány szoba berendezésekből**, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Teljes lakás berendezések vállalata, rajzok szerint is, szigoruan stilszerű kivitelben. 867. 9—50.

Lelkiismeretes kiszolgálás! — Mérsékelt szabott árak!

A 12. tüzer ezred és 51. szerezred szabója.

Egy éves önkéntes és tartalékos tiszt urak

teljes felszerelése

legjobban

eszközölhető

egyenruházati szabómester üzletében
Sebesta J. Wesselényi M.-u.

839. 12—0

Szabályszerű szintartó szövetek raktáron.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy 18 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

szobafestő- és mázoló üzletemet

Kolozsvárt, Óvár, Klastrom-utca 2. szám (saját ház.)

ujonnan berendeztem s **külföldi mintákkal és homlokzat gépekkel** elláttam, mely abba a kellemes helyzetbe juttatott, hogy bármely

diszesebb munkák kivitelére is vállalkozhatom.

Több évi tapasztalatom, szakképzettségem alapján megrendelőmet pontos gyors és tiszta munkával biztosíthatom. Elvállalok **utcai homlokzatok lefestését a legdiszesebb kivitelben** a legjutányosabb árak mellett.

A helybeli és vidéki n. é. közönség további pártfogásáért esedezve maradok Tisztelettel

Benjamin Salamon

896. 7—30.

Kolozsvárt, Óvár, Klastrom-utca 2 sz. saját ház.

Erdély egyedüli speciális kalap raktára.

Strasser Lajos

Főüzlet: **Wesselényi Miklós-utca 22. sz.**

KOLOZSVÁR.

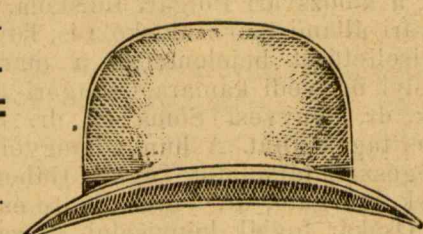
Fiók-üzlet: **Egyetem-u. a New-Yorkkal szemben.**

Kizárólagos raktár a leghiresebb bel- és külföldi kalapgyárakból.

Minden idényre új modellek a legdusabb választékban.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

921.

A nálam vett cylinder kalapok ingyen vasaltatnak.

4—50

50 fillérért

50.000 korona érték

nyerhető

a POZSONYI KIÁLLÍTÁSI SORSJÁTÉKON.

Huzás visszavonhatatlanul **szeptember 21-én.**

857. 6—10.

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Megrendeléseket a pénz beküldése ellenében pontosan eszközöl

a KIÁLLÍTÁSI SORSJEGY IRODA

Budapest, V., Nádor-utca 16.

50 fillérért 50.0000 korona.

„KRISTÁLY” gőzmosó intézet

KOLOZSVÁRT, szemben a vasúti indóházzal.

TELEFONSZÁM 500.

TELEFONSZÁM 500.

A kor legújabb mosó és vasaló gépeivel felszerelve gőz és villanyerőre berendezve a leggyorsabban illetve a legrövidebb idő alatt tisztít azaz mos és vasal női és férfi fehérneműt oly tiszta szőpre, mintha csak új volna.

A díjak rendkívül mérsékeltek, árjegyzék kívánatra beküldetik, A mosásnál tisztán **szappan és vizgőz** használatik, mindenféle a ruhanemű idő előtti rongálását előidéző anyag mellőztetik.

A fehérnemű az intézet saját fogatán szállítatik a gyárhoz és vissza díjmentesen.

Vidéki megbízások szintén pontosan eszközöltetnek.

Minden fajta **függöny** tisztítása **igen olcsó árban** felelősség mellett elvállaltatik. 915. 4—50.

Gyártelep a délutáni órákban megtekinthető.

Képviseli: **M.-Vásárhely Volster Kálmán. M.-Ludason Maudula Farkas. Deesen Papp Jenő. Brassón Balasy J. keresk. Gy-Fehérvárt Kohn Eliás. Déván Szőcs József**